

Fényfák

látogatás Balassa Júlia textilművésznél

Balassa Júlia iparművész 1987-ben szerzett diplomát a Magyar Iparművészeti Főiskola kézzel festett és nyomott anyag szakán. Látogatásomkor budakeszi otthonában a művésznő éppen júliusi, Park Hotel Flamenco-beli, 25 képből álló kiállítására készült. Napfényes műtermében varázslatosan színes festékes üvegcsék, tubusok, és félig, vagy már egészen elkészült képek között beszélgettünk alkotásról, jelképekről, szeretetről.

– A képek mindegyikén jelen van a fa. Amint látom, ezek a képek mind egy téma köré csoportosulnak.

– Igen, a képek a teremtést járják körül, a kiállítás címe: Fényfák. A fa motívumon keresztül próbálok érzékeltetni a teremtett világban az ember lényét, belső tulajdonságait, a fa ugyanis egy ősi ember-szimbólum, a fény pedig a teremtésben megnyilvánuló mozzanat. Minden fában közös, hogy a felső dimenziók felé törekszik a gyökerekből felszívott energia átlényegítésén keresztül. Ennyit mondanék most dióhéjban, kedvcsinálónak, de a kiállítás idejére minden képhez csatolok egy rövid magyarázatot is.

– Mi zajlik le az alkotóban, amíg a fehér vászon helyén végül egy gyönyörű, színes kavalkád, a szerkesztett világ magától értetődő logikája tárul elénk? Hogyan születnek ezek a képek?

– Mindig is a „transzcendentális örök” titkainak látható megjelenítése érdekelt, s az alkotási folyamatban számomra a gondolat, a forma létrehozatala a leghosszadalmasabb. De a textiltfestés egyébként is lassú és bonyolult technika, - egy itt látható, nagyjából hatvanszor nyolcvanas, kiállításra váró kép elkészítésének ideje körülbelül három - négy hét. Bár a selyemfestés gyorsabb, ott a kontúrozásnál a selyem anyaga vékonyságánál fogva könnyebben beissza a kontúrfestéket, s a pamutszövött textilnél a kontúrt agyusztálni kell, hogy megmaradjon, valamiért mégis inkább ez a technika áll közelebb hozzám.

– Ősi jelképekből, mítikus motívumokból áll össze képi világának kifejezőereje.

– Igen, például itt a bordűrös kompozícióban megjelenik az ősegyet kifejező kereszt motívum. Vagy ez a következő, az Angyalhíd című képnél, amely inkább népies motívumok köré épült, egy férfi és egy női fát ábrázol egy férfi és egy női Csodamadár jelenlétében, akiket egy olyan „fényzip-pzár” köt össze, amelyet két anygalka tart. A világban lévő egyensúly úgy jön létre, hogy a kettősség, a polaritás mindig egyetlen egységben foglal helyet. A hunok is mindig együtt ábrázolták a Napot a Holddal.

A szeretet fája című képeken is a kettősség egységét igyekeztem kifejezni. Az alul lévő Napot, mint férfierőt egy fa köti össze a fa tetejére festett Holddal, a nőiség megtestesítőjével. A Napból kiáramló tűz elem megy fel a Holdhoz, s hozza létre a fa, mint közvetítő elem által a kettő kölcsönhatásából kialakuló életet. A fa tehát így sugározza ki magából az életet, s így lesz belőle Életfa, - a bordűrben pedig a négy szív a Világot összetartó Szeretetet fejezi ki.

A Fényfák a teremtés folyamatába szeretnének bevezetni a képzőművészet eszközeivel. A Dimenziók című képeken látható piramis forma például az isteni teremtés háromszöge, benne a tér-idő dimenziók kiáradási ciklusai: színes gömböcskék. Mindebből kiindulva nő a fényfa szimmetrikusan - jobb-és balkezes irányban - főleg a csillagok szimbolizálják a „végtelen” Univerzumot, színdinamikailag pontosan kifejezve és megfeleltetve a fogalmak tartalmi karakterének. Szoros kapcsolatunkat a világmindenséggel például az is mutatja, hogy szervezetünk három generációs csillaganyagból épül fel: nem születhetünk volna meg, ha előttünk három csillag nem születik meg és hal meg. A bonyolultabb elemek a világban úgy keletkeznek, ha egy csillag elhal és szétdobja az ürbe az anyagát.

A Három a magyar igazság, és Egy a ráadás című képeken szintén a hármasság van jelen az Öséggel: a három babiloni folyó, fölötté a rovasírásunk „Gy” betűje-

léből az „Élet Virága” motívum, a szarvasok pedig a csillagok felé törnek.

– Másik kedvence úgy tudom, a francia gobelin. Mesélne erről a technikáról is?

– Bár eredetileg a gobelin szakra felvételiztem, oda nem vettek fel. Nem próbálkoztam többször, s ezt nem is bántam meg. Helyette inkább „ellestem” a technikát a kollégáktól. A francia gobelin nagyon speciális ága a gobelinkészítésnek, mert itt különböző kitéseket alkalmazva érzük el a kívánt színkeverési és formai hatásokat. Ezen kívül fizikailag nagyon megterhelő, rendkívül lassan halad, egy négyzetméter fél, - egy év között készül el mintától függően, ezért egy gobelines életmű tehát ilyen számítások alapján mindössze 20 - 25 darabból áll. Ennek megfelelően a gobelin négyzetméterára viszonylag magas.

– Milyenek a hétköznapi egy textil-és gobelinművészek?

– Nagyon sokat utazom a férjemmel, aki elméleti fizikus, de szerencsésnek mondhatom magam, mert mindenütt tudok dolgozni. S itt szeretném kifejezni férjem iránti hálámat, amiért erkölcsileg és anyagiilag olyan bázist teremtett számunkra, amely lehetővé teszi, hogy csak az alkotásnak szenteljem az életemet! Írországban főként akvarelleket készítettem, tájképeszenciákat festettem emlékezetből. A franciaországi Tours-ban három évig élünk, itt elsősorban a Loire menti kastélyok és a hozzájuk kapcsolódó gobelinkultúra varázsolt el.

– És itt a képek társaságában látok egy zongorát is!

– Az igazi hobbim a zene: Bach, Händel, Wagner, Richard Strauss és Verdi. Munka közben mindig zenét hallgatok, mert a művészetek egy töről fakadnak. A vizuális művészetnek - véleményem szerint - nem az a feladata, hogy csak díszítsen, vagy szép hangulatokat formáljon meg, hanem hogy nemesítse a lelket a mélyebb összefüggések felismertetése által. S bár a formanyelv változhat, de a mondanivaló, úgy hiszem, mindig ugyanaz marad.

Galgóczy Zsuzsa

